

PRAVILNIK

O UNUTRAŠNJEM REDU I ČUVARSKOJ SLUŽBI SPECIJALNOG REZERVATA PRIRODE "CARSKA BARA "

("Sl. glasnik RS", br. 49/2022)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom regulišu se unutrašnji red, organizacija, način rada i oprema čuvarske službe i osnovna pravila organizacije protivpožarne zaštite Specijalnog rezervata prirode "Carska bara" (u daljem tekstu: SRP "Carska bara"), odnosno bliže propisuju pravila iz člana 56. stav 4. Zakona o zaštiti prirode (u daljem tekstu: Zakon), po kojima se na području SRP "Carska bara" sprovode režimi zaštite utvrđeni članom 35. Zakona i čl. 4, 5, 6, 7. i 8. Uredbe o proglašenju SRP "Carska bara" (u daljem tekstu: Uredba).

Član 2

Odredbe ovog pravilnika odnose se na korisnike zaštićenog područja u smislu člana 4. tačka 37. Zakona (u daljem tekstu: Korisnik), odnosno na lica koja imaju prebivalište ili boravište na području SRP "Carska bara", vlasnike zemljišta i drugih nepokretnosti, pravna i fizička lica i preduzetnike koji korišćenjem nepokretnosti, prirodnih vrednosti i dobara i na drugi način obavljaju delatnost ili vrše poslove na području SRP "Carska bara", kao i na posetioce SRP "Carska bara".

Posetilac SRP "Carska bara" je lice koje iz naučnih, obrazovnih, rekreativnih, turističkih, sportskih i kulturnih potreba i razloga boravi na području SRP "Carska bara" kraće od 15 dana, kao i lice u tranzitu kroz područje SRP "Carska bara" (u daljem tekstu: Posetilac).

Član 3

Upravljanje SRP "Carska bara" Uredbom je povereno Ustanovi "Rezervati prirode" Zrenjanin, Vojvode Petra Bojovića 2, 23000 Zrenjanin (u daljem tekstu: Upravljač).

Član 4

Korisnici i Posetioци dužni su da se pridržavaju odredaba ovog pravilnika, uputstava sa informativnih tabli i drugih oznaka, kao i uputstava ili naloga čuvara SRP "Carska bara" i drugih ovlašćenih lica Upravljača.

U planiranju i preduzimanju radova i aktivnosti na području SRP "Carska bara", Korisnici i Posetioци dužni su da poštuju zakon, Uredbu i Plan upravljanja SRP "Carska bara".

Član 5

Za korišćenje SRP "Carska bara" i usluga Upravljača, Korisnik i Posetilac plaćaju naknadu Upravljaču, shodno čl. 105-110. Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara ("Službeni glasnik RS", br. 95/18, 49/19, 86/19 - usklađeni din. iznosi, 156/20 - usklađeni din. iznosi i 15/21 - dop. usklađenih din. iznosa).

Član 6

Unutrašnji red SRP "Carska bara" Upravljač obezbeđuje organizovanjem čuvarske službe, saradnjom sa lokalnim stanovništvom, javnim službama i preduzećima kao i drugim pravnim i privrednim subjektima, ustanovama i udruženjima građana, kao i saradnjom sa organima državne uprave i lokalne samouprave.

II KRETANJE I BORAVAK POSETILACA

Član 7

Za turističke posete i dozvoljeno korišćenje SRP "Carska bara" naplaćuje se naknada prema posebnom aktu koji propisuje Upravljač u skladu sa zakonom.

Ulazak u SRP "Carska bara" motornim vozilom može se zabraniti ili ograničiti, u skladu sa posebnim propisom, ako se radi o transportu opasnih materija.

Upravljač može kratkotrajno zaustavljati motorna vozila na ulasku u SRP "Carska bara" ukoliko na javnom putu zasnuje ulaznu stanicu u skladu sa članom 68. st. 3, 4. i 5. Zakona o zaštiti prirode.

Način zasnivanja i rada ulaznih stanica Upravljač će propisati posebnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 8

Zabranjen je ulazak, odnosno pristup, bez odobrenja Upravljača ili pratnje čuvara SRP "Carska bara" na površine, odnosno, mesta na kojima je Uredbom utvrđen režim zaštite I stepena, kao i na mesta i objekte za koje je Planom upravljanja SRP "Carska bara" određen takav režim posete zbog potrebe očuvanja divlje flore i očuvanja, prihrane i praćenja divljih životinja.

Kada se radi o hitnoj intervenciji u slučaju požara, elementarne nepogode ili udesa ili namenskom korišćenju postojećih šumskih i drugih službenih puteva, odobrenje ili pratnja iz stava 1. ovog člana ne mora se pribaviti odnosno obezbediti, već se te aktivnosti prijavljuju Upravljaču.

Član 9

Površine, mesta i objekti iz člana 8. ovog pravilnika su naročito:

1. Površine na kojima je Uredbom utvrđen režim zaštite I stepena i to:

- Botoški rit, površine 60 ha, katastarska opština Belo Blato;
- Tiganjica, površine 120 ha, katastarske opštine Stajičevo i Perlez;
- Carska bara - Vojtina mlaka, površine 256 ha, katastarska opština Perlez;
- Meandri Starog Begeja, površine 25 ha, katastarska opština Perlez;
- Perleska bara, površine 209 ha, katastarska opština Perlez.

2. Staništa od prioritetnog značaja za zaštitu odnosno mesta od posebnog značaja za očuvanje strogo zaštićenih vrsta (bare, potoci, vlažne livade, šume),

3. Površine, mesta i objekti za reintrodukciju biljnih i životinjskih vrsta i prihranu ptica, posebno orla belorepana i drugih životinja,

4. Prostor oko stabala drveća na kojima se nalaze gnezda značajnih ptica poluprečnika 50 metara, gde se zabranjuje pristup u reprodukcionom periodu.

Površine, mesta i objekte iz stava 1. ovog člana Upravljač će označiti na vidljiv i jasan način.

Član 10

U režimu zaštite II stepena radovi i aktivnosti se ograničavaju na korišćenje čamaca i drugih plovila na vodotoku Stari Begej isključivo za potrebe čuvarskog nadzora, naučno-istraživačkih radova i prikazivanje prirodnih vrednosti.

O svim aktivnostima korišćenja plovila u svrhu održavanja vodnih objekata u Rezervatu, potrebno je pismenim putem obavestiti Upravljača.

Zabranjeno je kretanje plovila po mraku i u uslovima slabe dnevne vidljivosti.

Upravljač će posebnim aktom propisati bliže uslove upotrebe plovila, način vođenja njihove evidencije i izdatih odobrenja.

Član 11

O uslovima kretanja, zaustavljanja i parkiranja motornih vozila, odnosno, vozila na motorni pogon, učesnici u saobraćaju obaveštavaju se na pogodan način, a deonice puteva i mesta u SRP "Carska bara" na kojima nije dozvoljeno kretanje, zaustavljanje ili parkiranje motornih vozila vidno se obeležavaju.

Zabranjena je upotreba vozila na putevima suprotno obaveštenju i oznakama iz stava 1. ovog člana.

Član 12

Pristup i boravak posetilaca, bez kampova i loženja vatre na otvorenom dozvoljeno je u režimu zaštite II i III stepena.

Član 13

Vlasnici i korisnici zemljišta i drugih nepokretnosti dužni su da dopuste pristup i prolaz čuvarima i drugim ovlašćenim licima Upravljača u vršenju službenih radnji, kao i licima koja sa odobrenjem Upravljača obavljaju istraživačke i druge aktivnosti u SRP "Carska bara".

Zabranjeno je sprečavanje ili ometanje čuvara i drugih ovlašćenih lica u vršenju radnji i aktivnosti iz stava 1. ovog člana.

III ZAŠTITA PRIRODNIH VREDNOSTI

Član 14

Biljke i gljive koje žive u slobodnoj prirodi na području SRP "Carska bara", a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva ("Službeni glasnik RS", br. 5/10, 47/11, 32/16 i 98/16) utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno seći, kidati, lomiti, čupati, sakupljati njihovo seme i plodove ili ih na drugi način oštećivati i uništavati.

Životinje koje žive, povremeno ili sezonski borave u slobodnoj prirodi na području SRP "Carska bara", a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka životinja i gljiva (u daljem tekstu: Pravilnik o divljim vrstama), utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno rasterivati, uznemiravati, hvatati, ubijati i ranjavati, nehotično i namerno trovati, sakupljati jaja i druge razvojne oblike, uništavati i oštećivati gnezda i ostala mesta i objekte na kojima se te životinje razmnožavaju, odgajaju mladunce, sklanjaju, borave i hrane.

Lice koje na području SRP "Carska bara" nađe zaštićenu divlju životinju utvrđenu Pravilnikom o divljim vrstama, svoj nalaz bez odlaganja prijavljuje čuvaru ili drugom ovlašćenom licu Upravljača.

Lice iz stava 3. ovog člana i Upravljač mogu se dogovoriti da Upravljač preuzme dalje obaveze u vezi nađenih primeraka divljih životinja shodno članu 93. Zakona, odnosno obavesti najbližu veterinarsku organizaciju i nadležno Ministarstvo, o čemu Upravljač sastavlja zapisnik i vodi evidenciju.

Zabranjeno je postupanje sa strogo zaštićenim vrstama divljih biljaka, životinja i gljiva suprotno odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 15

Divlje vrste biljaka, gljiva, lišajeva i životinja koje su utvrđene Uredbom o stavljanju pod kontrolu sakupljanja i prometa divlje flore i faune ("Službeni glasnik RS", br. 31/05, 45/05, 22/07, 38/08, 9/10 i 69/11) mogu se sakupljati na području SRP "Carska bara" na način i pod uslovima utvrđenim prethodno spomenutim propisom i Uredbom.

Lica koja vrše sakupljanje divlje flore i faune iz stava 1 ovog člana na području SRP "Carska bara" dužna su da čuvaru SRP "Carska bara" ili drugom ovlašćenom licu Upravljača prijave dnevne količine i vrste sakupljene flore i faune.

Sakupljanje divlje flore i faune iz stava 1. ovog člana nije dozvoljeno na površinama na kojima je Uredbom utvrđen režim zaštite I stepena.

Za sakupljanje divlje flore i faune na površinama i mestima koja su utvrđena članom 9. tač. 2, 3. i 4. ovog pravilnika, na zemljištu u državnoj svojini, kao i na zemljištu u javnoj i zadružnoj svojini na kome je Uredbom utvrđen režim zaštite II stepena potrebno je pribaviti odobrenje Upravljača.

Sakupljanje gljiva, divlje flore i faune i šumskih plodova na zemljištu u privatnoj svojini je dozvoljeno, osim strogo zaštićenih vrsta.

Odobrenje iz stava 4. ovog člana može se privremeno uskratiti ili ograničiti zbog potrebe očuvanja flore i faune.

Zabranjeno je sakupljanje divlje flore i faune suprotno odredbama st. 1, 2, 3, 4. i 5. ovog člana.

Član 16

Vrste divlje flore i faune čije je korišćenje i zaštita regulisano propisima iz oblasti šumarstva, poljoprivrede i lovstva i ribolova mogu se na području SRP "Carska bara" koristiti na način i pod uslovima iz tih propisa.

Za pristup i boravak na mestima u SRP "Carska bara" koja su utvrđena članom 9. tač. 2, 3. i 4. ovog pravilnika, radi korišćenja divlje flore i faune u okviru dozvoljenih aktivnosti vezano za naučno istraživačke svrhe potrebno je pribaviti odobrenje Upravljača.

Lov, odnosno pristup i boravak lovaca sa oružjem i psima na mestima iz stava 2. ovog člana nije dozvoljen.

Član 17

Zabranjeno je bez odobrenja Upravljača ostavljati uginule, zaklane i ubijene životinje i njihove delove, klanički otpad i mesne prerađevine na mestima uređenim kao hranilišta nekrofagih vrsta ptica.

Član 18

U režimu zaštite II i III stepena, radovi i aktivnosti se ograničavaju na negu i obnovu šuma sa autohtonim vrsta drveća, postepenu zamenu sastojina i grupacija alohtonih vrsta drveća kao i kultura klonskih topola sa autohtonim vrstama, ostavljanje najmanje pet suvih i/ili izvaljenih stabala po hektaru prilikom izvođenja mera nege šume, uklanjanje konkurentske drvenaste vegetacije oko mladih jedinki hrastova.

U režimu zaštite II i III stepena radovi i aktivnosti ograničavaju se na postavljanje veštačkih duplji i veštačkih ostrvaca za strogo zaštićene divlje vrste, izgradnja prolaza za životinje, održavanje postojećih i formiranje novih ekoloških koridora.

U režimu zaštite II i III stepena radovi i aktivnosti ograničavaju se na uklanjanje vodene i priobalne vegetacije na Starom Begeju i kanalima u slučajevima njihovog prenamnoženja, suzbijanje invazivnih vrsta biljaka i životinja.

Član 19

Upravljač će na pogodan način javno prikazati i učiniti dostupnim Korisnicima i Posetiocima spiskove vrsta divlje flore i faune iz čl. 15, 16. i 17. sa informacijama od značaja za njihovo prepoznavanje, zaštitu i režim korišćenja.

Član 20

SRP "Carska bara" je određeno kao područje od posebne važnosti za zaštitu prirode i kao takvo obrađeno je i implementirano u EMERALD mrežu staništa i vrsta. EMERALD mreža predstavlja nastavak primene sprovođenja Direktive o staništima u okviru NATURA 2000 (EU 2000).

Praćenje stanja ekološke mreže obavlja Zavod i/ili druge stručne i naučne kuće po ovlašćenju Ministarstva.

Zabranjuju se radovi, aktivnosti i delatnosti koje mogu dovesti do ugrožavanja i narušavanja funkcija ekološke mreže i do narušavanja ili trajnog oštećenja svojstava i vrednosti pojedinih delova ekološke mreže.

Član 21

Shodno odredbama člana 98. Zakona, zabranjeno je uzimati iz prirode geološka i paleontološka dokumenta (fosile, minerale, kristale, pećinski nakit i dr.) koja su proglašena zaštićenim prirodnim dobrima ili se nalaze na objektu geonasleđa i zaštićenom nalazištu.

Pronađena geološka i paleontološka dokumenta iz stava 1 ovog člana koja bi mogla predstavljati zaštićenu prirodnu vrednost nalazač je dužan da prijavi Ministarstvu u roku od osam dana od dana pronalaska, i preduzme mere zaštite od uništenja, oštećivanja ili krađe.

Nalazač i Upravljač se mogu sporazumeti da Upravljač izvrši prijavu i preduzme mere iz stava 2. ovog člana umesto nalazača.

Član 22

Zabranjeno je oštećivati i uništavati predmete i objekte koji imaju kulturno-istorijsku vrednost, odnosno svojstvo ili status evidentiranog ili utvrđenog kulturnog dobra.

Nisu dopušteni razgradnja i drugi vidovi oštećivanja ili uništavanja objekata koji predstavljaju istaknute primere narodnog graditeljstva.

Nije dopušteno raskopavanje mesta na kojima su konstatovani ili osnovano pretpostavljeni arheološki nalazi, niti njihovo zauzeće izgradnjom objekata i drugim radovima.

Upravljač će u saradnji sa nadležnim institucijama za istraživanje i zaštitu kulturnih dobara, arheološkog i etnografskog blaga sačiniti popis predmeta, objekata i mesta iz st. 1, 2. i 3. ovog člana na području SRP "Carska bara".

Upravljač će na vidan i pogodan način obeležiti objekte i mesta sa kulturno-istorijskim vrednostima na području SRP "Carska bara".

Zabranjene su aktivnosti i radnje iz st. 2. i 3. ovog člana.

Član 23

Na zaštićenom području zabranjeni su radovi i aktivnosti, odnosno, izvođenje projekata koji oštećuju, narušavaju i menjaju osobine i vrednosti zbog kojih je područje zaštićeno.

Za radove i aktivnosti, odnosno projekte sa mogućim značajnim uticajem na životnu sredinu, sprovodi se postupak procene uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zakonom, uz obavezno pribavljanje akta o uslovima i merama zaštite prirode.

Za radove i aktivnosti, odnosno projekte za koje se ne sprovodi postupak procene uticaja na životnu sredinu, a koji mogu imati uticaj na vrednosti i obeležja zaštićenog dobra, izvođač radova, odnosno nosilac projekta, dužan je da od nadležnog Ministarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo), pribavi akt o uslovima i merama zaštite prirode, u skladu sa zakonom.

Planirane radove i aktivnosti, odnosno izvođenje projekta iz ovog člana, nosilac projekta dužan je da pismeno prijavi Upravljaču zaštićenog područja, koji je u obavezi da ga upozna o mogućnostima za obavljanje istih, kao i od daljoj proceduri.

IV OBAVLJANJE DELATNOSTI I KORIŠĆENJE PRIRODNIH RESURSA

Član 24

Na području Specijalnog rezervata prirode "Carska bara" nije dozvoljeno obavljati radove i aktivnosti za koje se u skladu sa Uredbom utvrdi da mogu oštetiti izuzetno raznovrstan i bogat divlji biljni i životinjski svet, ugroziti povoljno stanje prirodnih staništa i stanje bioloških i predeonih vrednosti ili onemogućiti korišćenje zaštićenog područja u interesu nauke, obrazovanja, kulture, rekreacije i održivog razvoja turizma, poljoprivrede i ribarstva.

Na zaštićenom području nije dozvoljeno obavljati radove i aktivnosti za koje se utvrdi da mogu narušiti prirodne procese i ekološku celovitost područja ili značajno nepovoljno uticati na estetska obeležja predela i životnu sredinu.

Član 25

Očuvanje biološke i predeone raznovrsnosti staništa unutar agroekosistema i drugih neautonomnih i poluautonomnih ekosistema sprovodi se prvenstveno očuvanjem i zaštitom rubnih staništa, živica, međa, pojedinačnih stabala, grupe stabala, bara i livadskih pojaseva, kao i drugih ekosistema sa očuvanom ili delimično izmenjenom žbunastom, livadskom ili močvarnom vegetacijom.

Poljoprivredna delatnost, odnosno obrada zemljišta i gajenje ratarskih i voćarskih kultura, krmnog i industrijskog bilja, gajenje stoke, živine i pčela i primarna prerada poljoprivrednih proizvoda vrši se u skladu sa propisima koji regulišu oblast poljoprivrede, veterine, zaštite bilja i fito-sanitarne zaštite, Uredbom i ovim pravilnikom.

U režimu zaštite III stepena aktivnosti se ograničavaju na košenje uz primenu zaštitnih mera za floru i faunu, ispašu uključujući i kontrolisanu ispašu na nasipima, korišćenje trske na tradicionalan način, oranje postojećih površina obradivog zemljišta, osim preoravanja travnih površina, oranja u zaštitnoj zoni kanala i uklanjanja travnog pokrivača zajedno sa površinskim slojem zemljišta.

Uređenje objekata i mesta za privremeno odlaganje i sakupljanje komunalnog i poljoprivrednog otpada dozvoljeno je u režimu zaštite III stepena.

Zabranjeno je obavljati poljoprivrednu delatnost suprotno odredbama ovog člana.

Član 26

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III stepena, aktivnosti se ograničavaju na obavljanje stočarstva, ratarstva, voćarstva, vinogradarstva i pčelarstva uz kontrolisanu i što manju upotrebu hemijskih sredstava i razvoj organske poljoprivrede, očuvanje i obnavljanje starih sorti i rasa biljnih kultura i domaćih životinja.

Upravljač će odgovarajućim merama i aktivnostima podsticati poljoprivrednike na što manju upotrebu hemijskih sredstava na području SRP "Carska bara" i pomagati prelazak na organsku poljoprivrednu proizvodnju.

Član 27

Gajenje, zaštita i korišćenje šuma, vrši se u skladu sa Zakonom o šumama, propisima donetim na osnovu tog Zakona, čl. 18. i 35. Zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Gazdovanje šumama u državnoj svojini sprovodi se prema planovima razvoja šumskih područja, osnovama gazdovanja, godišnjim planovima gazdovanja šumama i izvođačkim projektima.

Gazdovanje šumama sopstvenika za koje se ne donose osnove gazdovanja vrši se na osnovu programa gazdovanja i godišnjih planova gazdovanja.

Na području SRP "Carska bara", Upravljač je korisnik šuma koje se nalaze na području prostornih celina u granicama zaštićenog područja, kao manje površine i grupacije autohtonih i alohtonih vrsta drveća, na aluvijalnim (higrofilne vrste) i stepskim (bagrem) staništima. Privatne šume sačinjavaju samo mali deo šumskih površina, u vidu monokultura bagrema na području Mužljanskog rita. Državnim šumama gazduje JP "Vojvodinašume" i VPD "Srednji Banat" d.o.o. Zrenjanin i one obuhvataju sve prethodno navedene šumske zajednice.

Član 28

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena, šume su izuzete iz gazdovanja.

Na ostalim površinama gazdovanje šumama se zasniva na načelima održivog razvoja i očuvanja biološke raznovrsnosti, očuvanja prirodnog sastava, strukture i funkcije šumskih ekosistema, saglasno uslovima zaštite prirode koji su sastavni deo šumskih osnova.

Radi obogaćivanja biološke i predeone raznovrsnosti u gazdovanju šumama, postupa se na način da se u najvećoj meri očuvaju šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumski rubovi.

U vlažnim vodenim ekosistemima sa obalnim pojasom zabranjene su radnje, aktivnosti i delatnosti kojima se ugrožava hidrološka pojava ili opstanaka i očuvanje biološke raznovrsnosti.

Šumsko i drugo zemljište se može koristiti za:

- uređenje lokacije za potrebe reintrodukcije ugroženih ili iščezlih vrsta flore i faune sa područja SRP "Carska bara";
- obavljanje zaštitnih radova na staništima biljnih vrsta prirodnih retkosti i biljnih zajednica koje izgrađuju, radi obezbeđenja stabilnosti životnih zajednica i očuvanja populacija prirodnih retkosti i
- uređenje punktova za potrebe edukacije, naučno istraživačkog rada i prezentacije prirodnih vrednosti i za aktivnosti turizma, rekreacije i sporta i druge dozvoljene namene.

Član 29

Kontrolisano košenje, ispaša i paljenje vegetacije u režimu zaštite II stepena, odnosno ispaša, uključujući i kontrolisanu ispašu na nasipima, kao i korišćenje trske na tradicionalan način u režimu zaštite III stepena, dozvoljene su aktivnosti u skladu sa Uredbom.

Navedene aktivnosti vrše se isključivo na osnovu uslova Ministarstva i saglasnosti Upravljača.

Član 30

Korišćenje, zaštita i uređenje voda i zaštita od štetnog dejstva voda vrše se na osnovu Zakona o vodama ("Službeni glasnik RS", br 31/10, 93/12, 101/16, 95/18 i 95/18 - dr. zakon), propisa donetih na osnovu tog zakona, Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", br. 128/14 i 95/18 - dr. zakoni), Uredbe i ovog pravilnika.

Očuvanje stalnih bara, restauracija vlažnih staništa, revitalizaciju kanala i vokova i održavanje njihove protočnosti dozvoljeno je u režimu zaštite II i III stepena.

SRP "Carska bara" obuhvata vodotok Stari Begej, dužine 10 km i deo vodotoka kanala Begej od 0 + 630 km do 14 + 450 km.

Za potrebe uređenja voda i vodnog režima ili druge hidrotehničke radove na području SRP "Carska bara", kao i za radove na vodnom zemljištu ribolovnih voda, osim vodnih akata potrebno je pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koji izdaje Ministarstvo.

Član 31

Korišćenje vodotoka "Stari Begej" za plovidbu turističkog broda rekreativnih čamaca, Upravljač vrši u režimu zaštite II i III stepena, u skladu sa propisima o unutrašnjoj plovidbi. Brodom upravlja lice koje je stručno osposobljeno za rukovaoca. Učesnici plovidbe su dužni da se pridržavaju pravila unutrašnjeg reda i bezbednosti u plovidbi, da ne zagađuju vodu ispuštanjem

otpadnih voda, bacanjem otpadaka i drugih zagađujućih materija, kao i da poštuju obeležja i oznake na plovnom putu.

Član 32

JP "Vode Vojvodine" - VDP "Srednji Banat", Zrenjanin, dužni su da redovno obaveštavaju Upravljača o planiranom režimu rada i očekivanim većim oscilacijama nivoa vode, kao i da obezbede minimalni održivi protok u vodotoku Stari Begej u skladu sa propisima i izdatim vodnim aktima.

Planovi upravljanja vodama usklađuju se sa Uredbom i Planom upravljanja SRP "Carska bara".

Upravljač i JP "Vode Vojvodine", odnosno VPD "Srednji Banat" d.o.o. Zrenjanin, sarađuju u stvarima od zajedničkog interesa za upravljanje SRP "Carska bara" i vodnim područjima, posebno na usklađivanju dokumenata iz stava 1. ovog člana.

JP "Vode Vojvodine", odnosno VDP "Srednji Banat", Zrenjanin, stavlja na uvid podatke iz registra zaštićenih oblasti i katastra vodnih objekata i druge podatke od interesa za zaštitu i korišćenje voda na području SRP "Carska bara" koje vodi na osnovu zakonskih ovlašćenja.

Član 33

U režimu zaštite III stepena radovi i aktivnosti ograničavaju se na izgradnju, rekonstrukciju i održavanje objekata elektroenergetske, telekomunikacione, hidrotehničke i komunalne infrastrukture, molova o objekata za potrebe očuvanja, unapređenja i prikazivanja prirodnih vrednosti, prihvata i odmora posetilaca i rekonstrukciju i održavanje postojećih objekata namenjenih poljoprivrednoj proizvodnji.

U režimu zaštite III stepena radovi i aktivnosti ograničavaju se na rekonstrukciju, rehabilitaciju i održavanje puteva, osim asfaltiranja postojećih puteva sa zemljanom podlogom.

Član 34

U režimu zaštite III stepena radovi i aktivnosti ograničavaju se na izmuljivanje prirodnih vodotoka i održavanje kanala, bez korišćenja šljunka, peska i drugog rečnog nanosa.

V LOV I RIBOLOV

Član 35

Aktivnosti lova na području SRP "Carska bara" obavljaju se u skladu Zakonom o divljači i lovstvu ("Službeni glasnik RS", br. 18/10 i 95/18 - dr. zakon), propisima donetim na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Gazdovanje lovištima na području SRP "Carska bara" vrši se na osnovu programa razvoja lovnog područja, lovnih osnova i godišnjih programa gazdovanja lovištima.

Upravljač, odnosno, korisnici lovišta obaveštavaju Zavod o donetim godišnjim planovima gazdovanja lovištima i pružaju osnovne podatke o planiranim lovnim aktivnostima.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena zabranjene su sve aktivnosti lova, a na utvrđenim i obeleženim staništima i mestima prihrane ptica i drugih životinja zabranjen je odstrel divljači.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena dozvoljene su aktivnosti na zaštiti i gajenju divljači, uređivanje i održavanje lovišta, postavljanje namenskih objekata i opreme za potrebe prihrane, čuvanja i posmatranja divljači i lov divljači na prostornoj celini Mužljanski rit.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III radovi i aktivnosti se ograničavaju na gajenje, zaštitu i lov divljači. Upravljač može naplatiti naknadu lovačkom udruženju za obavljanje aktivnosti lova na području SRP "Carska bara" u skladu sa posebnim aktom koji donosi.

Član 36

Korišćenje ribljeg fonda u SRP "Carska bara" se vrši na ribarskom području "Mali Begej" na osnovu Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", br. 128/14 i 95/18 - dr. zakon), propisima donetim na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Korisnik ribarskog područja u zaštićenom području "Mali Begej" je Ustanova "Rezervati prirode" Zrenjanin.

Rekreativni i sportski ribolov na ribarskom području "Mali Begej" mogu obavljati lica koja poseduju dozvolu za obavljanje rekreativnog ribolova u skladu sa zakonom a koju izdaje korisnik ribarskog područja.

VI SPORT, REKREACIJA I TURIZAM

Član 37

Na području SRP "Carska bara" mogu se organizovati sportska takmičenja i aktivnosti rekreacije u ribolovu, biciklizmu, pešačenju i drugim oblastima, ukoliko se tim aktivnostima ne oštećuju ili ugrožavaju prirodne vrednosti i kvalitet životne sredine.

Korišćenje vodotoka kanala Begej (sa Traktor barom) u režimu zaštite III stepena, koristi se u svrhu rekreativnog i sportskog ribolova - ribarsko područje "Mali Begej", kao i za rekreativne i turističke aktivnosti, plovidbu i promovisanje održivog upravljanja vodama.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena, kao i na utvrđenim i obeleženim staništima i mestima prihrane ptica i drugih životinja, zabranjene su sve sportske aktivnosti.

Za takmičenja iz stava 1. ovog organizator pribavlja odobrenje Upravljača i plaća naknadu u skladu sa posebnim aktom koji donosi Upravljač.

Organizator je dužan da takmičenje prijavi Upravljaču najmanje 30 dana pre dana planiranog za njegov početak.

Za planirane sportske aktivnosti kod kojih se osnovano pretpostavlja mogućnost uticaja na prirodne vrednosti SRP "Carska bara" i kvalitet životne sredine organizator, na osnovu obaveštenja Upravljača pribavlja uslove zaštite prirode koje izdaje nadležno Ministarstvo.

Zabranjeno je organizovanje takmičenja bez odobrenja Upravljača i protivno uslovima datim u odobrenju.

Član 38

Na području SRP "Carska bara" pravna i fizička lica mogu obavljati delatnost turizma i ugostiteljstva, odnosno organizovati turistička putovanja i turističku posetu i pružati usluge smeštaja, ishrane i pića u skladu sa Zakonom o turizmu ("Službeni glasnik RS", broj 17/19), propisima donetim na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom, Planom upravljanja SRP "Carska bara" i ovim pravilnikom.

Član 39

Turističke grupe i pojedinci mogu u pratnji čuvara prirode ili drugog ovlašćenog lica Upravljača posećivati i razgledati lokalitete i površine na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena, iz obrazovnih, rekreativnih i opštekulturnih razloga i potreba.

Upravljač može za zainteresovane turističke grupe organizovati obilazak drugih delova područja SRP "Carska bara".

Nameravane posete odnosno obilazak iz st. 1. i 2. ovog člana prijavljuju se Upravljaču najmanje 24 časa ranije.

Upravljač će izraditi i doneti program prezentacije SRP "Carska bara" kojim će bliže urediti dopušten način i mesta posećivanja, istovremeni broj posetilaca na pojedinim mestima i druga pitanja od značaja za razgledanje SRP "Carska bara" i upoznavanje njegovih vrednosti, a posebno način prezentacije vrednosti u okviru aktivnosti ekoturizma.

Član 40

Za obavljanje delatnosti turizma i ugostiteljstva iz člana 37. i za usluge Upravljača iz člana 38. ovog pravilnika plaća se naknada u skladu sa Odlukom o naknadi za korišćenje zaštićenog područja Specijalnog rezervata prirode "Carska bara".

VII IZGRADNJA OBJEKATA I UREĐENJE PROSTORA

Član 41

Izgradnja objekata i uređenje prostora na području SRP "Carska bara" vrši se u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", br. 72/09, 81/09, 24/11, 121/12, 42/13 - odluka US, 50/13 - odluka US, 98/13 - odluka US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - dr. zakon, 9/20 i 52/21), propisima donetim na osnovu tog zakona, Prostornim planom područja posebne namene područja SRP "Carska bara" ("Službeni glasnik RS", broj 115/08), donetim urbanističkim planovima, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena zabranjeni su radovi na izgradnji objekata i uređenju prostora.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena zaštite radovi i aktivnosti ograničavaju se na: izgradnju objekata i uređenje prostora za potrebe očuvanja, unapređenja i prikazivanja prirodnih vrednosti i rekonstrukciju i održavanje objekata saobraćajne i ostale infrastrukture.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III stepena zaštite radovi i aktivnosti ograničavaju se na: izgradnju, rekonstrukciju i održavanja objekata elektroenergetske, telekomunikacione, hidro-tehničke i komunalne infrastrukture, molova i objekata za potrebe očuvanja, unapređenja i prikazivanja prirodnih vrednosti, prihvat i odmor posetilaca i rekonstrukciju i održavanje postojećih objekata namenjenih poljoprivrednoj proizvodnji; rekonstrukciju, rehabilitaciju i održavanje puteva, osim asfaltiranja postojećih puteva sa zemljanom podlogom; izmuljivanje prirodnih vodotoka i održavanja kanala, bez korišćenja šljunka, peska i drugog rečnog nanosa.

Član 42

Planirane radove na izgradnji objekata i uređenju prostora, nosilac radova odnosno investitor (u daljem tekstu: investitor) dužan je da pismeno prijavi Upravljaču, shodno članu 57. stav 5. Zakona.

Prijava iz stava 1. ovog člana sadrži osnovne podatke o investitoru, vrsti i obimu planiranih radova, lokaciji i vlasništvu na nepokretnostima.

Upravljač će u roku ne dužem od 15 dana od dana podnošenja prijave dostaviti investitoru pisano obaveštenje o tome da li su radovi Zakonom i Uredbom dozvoljeni, sa uputstvom šta dalje treba da radi kako bi pribavio akt o uslovima zaštite prirode, lokacijsku i građevinsku dozvolu.

Upravljač će od investitora tražiti dopunu prijave ukoliko se na osnovu predloženih podataka ne može pružiti merodavno i kvalifikovano obaveštenje.

Investitor je dužan da jedan primerak prijave početka građenja objekta iz člana 148. Zakona o planiranju i izgradnji dostavi i Upravljaču. Uz prijavu, u kojoj navodi planiranu dinamiku radova, Investitor prilaže akt o uslovima zaštite prirode i građevinsku dozvolu.

Zabranjeno je radove na izgradnji objekata i uređenje prostora izvoditi odnosno obavljati bez prijave iz člana 44. stav 5, a montaža objekata iz stava 1. ovog člana postavljati bez saglasnosti upravljača.

Član 43

Na osnovu odredbi Zakona o planiranju i izgradnji koje se odnose na objekte i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola i na osnovu akta kojim Vlada shodno članu 35. stav 11. Zakona bliže propisuje režime zaštite, postupak i načine njihovog određivanja i objekte, radove i aktivnosti koji su zabranjeni ili ograničeni, Upravljač će utvrditi na pogodan i na pogodan način

objaviti spisak radova na izgradnji objekata i uređenju prostora koje investitor nije dužan da prijavi Upravljaču.

VIII ODRŽAVANJE ČISTOĆE I UPRAVLJANJE OTPADOM

Član 44

Održavanje čistoće i upravljanje otpadom na području SRP "Carska bara" vrši se u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", br. 36/09, 88/10, 14/16 i 95/18 - dr. zakon), propisima donetim na osnovu tog zakona, drugim zakonima i propisima koji se odnose na otpadne materije, Uredbom i ovim pravilnikom.

Odredbama Uredbe je definisano da se, u smislu upravljanja otpadom, radovi i aktivnosti ograničavaju na: rešavanju problema nekontrolisanog odlaganja otpada i sanaciju divljih deponija, u režimu zaštite II stepena, kao i uređenje objekata i mesta za privremeno odlaganje i sakupljanje komunalnog i poljoprivrednog otpada u režimu zaštite III stepena.

U okviru opštih mera zaštite i unapređenja zabranjeno je:

- upuštanje otpadnih voda čiji kvalitet nije u skladu sa zakonski uređenim parametrima;
- privremeno i trajno odlaganje pesticida i drugih opasnih materija;
- privremeno i trajno odlaganje svih vrsta otpadnih materija, kao i transport opasnog otpada.

Regionalni i lokalni planovi upravljanja otpadom usklađuju se sa Uredbom i Planom upravljanja SRP "Carska bara".

Član 48

Svako je dužan da sakuplja i odlaže otpatke koje stvara, na mestima koja su posebno uređena odnosno opremljena i, prema potrebi, obeležena za te namene.

Upravljač će postaviti odgovarajuću opremu, odnosno kante, korpe ili kese za privremeno odlaganje čvrstih otpadaka na mestima koja su predmet posete i organizovati njihovo pražnjenje i odvoženje izvan područja SRP "Carska bara", osim na površinama pored turističkih, smeštajnih i ugostiteljskih objekata.

Upravljač će inicirati saradnju sa komunalnim službama teritorijalno nadležnih jedinica lokalne samouprave u oblasti održavanja čistoće kroz organizovano postavljanje i redovno pražnjenje kontejnera za smeće u naseljenim delovima područja SRP "Carska bara" i mestima okupljanja većeg broja posetilaca.

Član 49

Vlasnici i korisnici nepokretnosti dužni su da ih održavaju u čistom i urednom stanju.

Obavezna je seča trulog, prestarelog i oštećenog drveća i žbunja i potkresivanje grana i uklanjanje korova na zemljištu u putnom pojasu i vodnom pojasu, oko javnih i privrednih objekta i kulturnih dobara na površinama za rekreaciju i u krugu seoskih domaćinstava.

Korisnici i sopstvenici šuma su dužni da održavaju šumski red u skladu sa propisima u oblasti šumarstva, uključujući obavezu što kraćeg zadržavanja posečenih stabala i ogrevnog drveta pored puteva.

Zabranjeno je zapuštanje i zakorovljavanje obradivog poljoprivrednog zemljišta.

IX OBELEŽAVANJE I POSTAVLJANJE OZNAKA, FOTOGRAFISANJE I SNIMANJE FILMOVA

Član 50

Upravljač u roku utvrđenom Uredbom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom obeležava SRP "Carska bara" kao zaštićeno područje tablama propisanog izgleda i sadržaja koje postavlja na mestima gde javni putevi ulaze u SRP "Carska bara", a granice SRP "Carska bara" obeležavaju se propisanim oznakama.

Upravljač u rokovima utvrđenim zakonom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom, obeležava granicu ribarskog područja i granice delova na kojima je ograničen ili zabranjen ribolov.

Upravljač postavlja table odnosno druge oznake sa informacijama o pravilima unutrašnjeg reda i režimu ribolova.

Upravljač odgovarajućim tablama obeležava mesta i objekte gde je pristup i boravak zabranjen ili ograničen.

Upravljač postavlja i druge table i oznake od značaja za sprovođenje režima zaštite i prezentaciju vrednosti SRP "Carska bara", kao što su panoi, bilbordi, informativne table, mesta za odmor, hranilišta, mesta za odlaganje otpadaka i ambalaže i dr.

Zabranjeno je oštećivanje ili uništavanje i uklanjanje tabli i natpisa na tablama i drugih oznaka iz ovog člana, kao i njihovo zaklanjanje, odnosno maskiranje drugim objektima.

Član 51

Na području SRP "Carska bara" nije dopušteno postavljanje informativnih tabli sa nazivima pravnih i fizičkih lica i reklamnih i drugih panoa bez odobrenja Upravljača.

Za postavljanje službenih tabli i drugih oznaka koje su utvrđene propisima u oblasti turizma, saobraćaja i javnih puteva, šumarstva, lovstva, vodoprivrede i energetike nije potrebno odobrenje Upravljača.

Za postavljanje i držanje tabli i panoa iz stava 1. ovog člana Upravljač može naplatiti naknadu u skladu sa posebnim aktom.

Član 52

Fotografisanje i snimanje tonskih i video zapisa i filmova na području SRP "Carska bara" je dozvoljeno.

Za radnje iz stava 1. ovog člana koje se vrše u komercijalne svrhe potrebno je pribaviti saglasnost Upravljača i za njih se plaća naknada na osnovu posebnog akta koji donosi Upravljač.

Radi pribavljanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana, organizator snimanja odnosno zainteresovano lice prijavljuje planirane aktivnosti snimanja Upravljaču koji je dužan da saglasnost izda u roku ne dužem od 15 dana.

Za aktivnosti fotografisanja i snimanja zainteresovano lice će prema potrebi i obaveštenju Upravljača pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koje izdaje Ministarstvo.

Upravljač može privremeno ili trajno uskratiti saglasnost ukoliko je indikovano značajan nepovoljan uticaj na prirodne vrednosti.

Fizičko ili pravno lice koje obavlja ili za čiji račun se obavlja snimanje fotografija, tonskih i video-zapisa i filmova koji se publikuju, odnosno prikazuju javnosti, osim igranih filmova, dužno je da jedan primerak snimljenog materijala dostavi Upravljaču.

X ISTRAŽIVAČKI I OBRAZOVNI RAD

Član 53

Na području SRP "Carska bara" mogu se vršiti naučna i primenjena istraživanja i obrazovne aktivnosti u prirodi u skladu sa zakonima i propisima koji uređuju oblast naučnih i primenjenih istraživanja i obrazovanja i ovim pravilnikom.

Istraživanja i obrazovne aktivnosti iz stava 1. ovog člana dopušteno je obavljati na način da se ne izazovu značajne nepovoljne promene ili unište prirodne vrednosti kao i da se ne zagadi životna sredina.

Član 54

Za istraživanja koja mogu imati uticaj na vrednosti i obeležja SRP "Carska bara" i za koja je u smislu člana 57. st. 3. i 4. Zakona neophodno pribaviti akt o uslovima zaštite prirode, nosilac istraživanja pribavlja saglasnost Upravljača.

Da bi pribavio saglasnost iz stav 1. ovog člana, nosilac istraživanja prijavljuje Upravljaču planirane istraživačke radove i aktivnosti.

Prijava istraživanja sadrži merodavne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, lokaciji, vremenu trajanja, metodama, sredstvima, opremi i alatima, rukovodiocu i učesnicima istraživanja. U prijavi se mogu navesti i usluge, odnosno pomoć, koja se traži od Upravljača.

Uz prijavu istraživanja prilaže se akt o uslovima zaštite prirode.

Uz prijavu istraživanja, za čije izvođenje je propisana obaveza pribavljanja dozvole, prilaže se i dozvola nadležnog Ministarstva u skladu sa zakonom.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana, koju Upravljač izdaje u roku ne dužem od sedam dana od dana prijema prijave, sadrži uputstvo o primeni uslova i mera zaštite prirode i pravila unutrašnjeg reda, posebne uslove, ako ih ima, u vezi mesta, vremena i načina izvođenja radova, obezbeđenja pratnje čuvara ili drugog lica, kao i mogućnost i uslove pružanja traženih usluga.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi bez pribavljene saglasnosti Upravljača.

Član 55

Upravljač može u postupku izdavanja saglasnosti odrediti drugo vreme od onog koje je navedeno u prijavi ako oceni da postoji rizik po prirodne vrednosti, bezbednost i zdravlje ljudi, o čemu obaveštava podnosioca prijave pre izdavanja saglasnosti.

Upravljač iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana ili nepoštovanja propisanih uslova može pismeno naložiti prekid istraživačkih radova i aktivnosti.

Član 56

O istraživanjima u oblasti šumarstva, poljoprivrede i pedologije, hidrologije, klimatologije i meteorologije, životne sredine, turizma, saobraćaja, energetike, prostornog i urbanističkog planiranja, demografije, kulturnih dobara i u drugim oblastima za koja se po pravilu ne pribavlja saglasnost Upravljača, potrebno je da nosilac istraživanja blagovremeno pismeno obavesti Upravljača. Obaveštenje sadrži istu vrstu podataka kao i prijava istraživanja.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana pružiti pismeni odgovor podnosiocu obaveštenja da je upoznat sa planiranim istraživanjima, mogućnostima pružanja traženih usluga i pomoći, dati preporuke u vezi poštovanja pravila unutrašnjeg reda i uputiti podnosioca obaveštenja na eventualnu obavezu pribavljanje akta o uslovima zaštite prirode.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi ukoliko se o njima ne obavesti Upravljač.

Član 57

Obrazovne aktivnosti na području SRP "Carska bara", kao što su škola u prirodi, terenska nastava i seminari i stručne ekskurzije potrebno je blagovremeno pismeno prijaviti Upravljaču.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu započeti pre nego što Upravljač potvrdi prijem prijave tih aktivnosti. Prijava nameravanih obrazovnih aktivnosti mora sadržati relevantne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, vremenu trajanja, organizatoru i broju učesnika. U prijavi se mogu navesti i usluge, odnosno pomoć, koja se očekuje od Upravljača.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana pismeno potvrditi prijem prijave obrazovnih aktivnosti i obavestiti podnosioca prijave o posebnim uslovima zaštite prirode i

životne sredine prilikom obavljanja aktivnosti, ako ih ima, kao i o mogućnostima i uslovima pružanja traženih usluga ili pomoći.

Član 58

U roku od 15 dana po završetku terenskih istraživačkih radova i obrazovnih aktivnosti, nosilac istraživanja, odnosno organizator obrazovnih aktivnosti, dužan je da Upravljaču dostavi kratak izveštaj o toku i glavnim rezultatima sprovedenih istraživanja i obrazovnih aktivnosti.

O završetku elaborata, odnosno publikovanju rezultata o izvršenim istraživanjima, nosilac istraživanja dužan ja da obavesti Upravljača u roku od 15 dana kao i da taj elaborat ili publikovani rad dostavi Upravljaču.

Onome ko blagovremeno ne podnese izveštaj iz stava 1, odnosno ne dostavi obaveštenje i elaborat ili rad iz stava 2. ovog člana, Upravljač može uskratiti saglasnost za naredna istraživanja, odnosno obaveštenje i usluge za obavljanje obrazovnih aktivnosti.

XI ČUVARSKA SLUŽBA

Član 59

Sprovođenje pravila unutrašnjeg reda obezbeđuje i neposredni nadzor na području SRP "Carska bara" vrši čuvarska služba ustanove "Rezervati prirode" Zrenjanin.

Čuvarsku službu čine, odnosno, poslove čuvarske službe u svojstvu lica sa zakonskim ovlašćenjima i obavezama, neposredno obavljaju čuvari zaštićenog područja (u daljem tekstu: Čuvar) i šef odseka Čuvarske službe

Čuvar može istovremeno obavljati i poslove vodiča, a šef odseka Čuvarske službe i druge poslove u okviru radnog mesta i stručne spreme kojom raspolaže.

Čuvari su za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovorni šefu odseka Čuvarske službe, a šef odseka Čuvarske službe je za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovoran Rukovodiocu odeljenja.

Broj čuvara utvrđuje Ustanova "Rezervati prirode" Zrenjanin aktom o sistematizaciji poslova i radnih mesta, a vrsta i obim konkretnih poslova koje čuvar obavlja utvrđuje se ugovorom o radu ili drugim pojedinačnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 60

Za vreme službe, čuvari nose službenu odeću prema Pravilniku o službenoj odeći, odnosno uniformi čuvara u nacionalnim parkovima i zaštićenim područjima ("Službeni glasnik RS", broj 105/20) na kojoj je znak SRP "Carska bara", znak zaštite prirode i identifikaciona pločica sa imenom i prezimenom čuvara i registracionim brojem legitimacije čuvara zaštićenog područja i znak Upravljača tj. Ustanove "Rezervati prirode" Zrenjanin.

Član 61

Čuvar poseduju službenu legitimaciju kojom dokazuje identitet, status službenog lica i ovlašćenja u skladu sa zakonom.

Čuvar je dužan da u vršenju odgovarajućih službenih radnji prethodno pokaže službenu legitimaciju.

Službenu legitimaciju čuvaru izdaje Upravljač na obrascu koji propisuje ministar.

O izdatim legitimacijama Upravljač vodi evidenciju.

Čuvar koji je prestao da vrši čuvarsku službu, dužan je da službenu legitimaciju u roku od tri dana od dana prestanka službe vrati Upravljaču, koju će Upravljač odmah poništiti i tu činjenicu uneti u evidenciju iz stava 4. ovog člana.

U slučaju gubitka ili nestanka službene legitimacije čuvar prirode je dužan da o ovome odmah obavesti Upravljača.

Izgubljena ili nestala legitimacija oglašava se nevažećom u "Službenom glasniku Republike Srbije" i briše se iz evidencije o izdatim legitimacijama, a čuvaru se izdaje nova legitimacija.

Član 62

Rad čuvarske službe organizuje se na terenu tako što čuvar vrši neposredni nadzor i kontroliše sprovođenje pravila unutrašnjeg reda.

Čuvar svakodnevno vrši obilazak delova terena ili teren u celosti. Čuvar ima pravo i obavezu da izvrši potrebnu službenu radnju u bilo kom čuvarskom rejonu na području SRP "Carska bara".

Rad čuvara povremeno i po potrebi organizuje se u paru ili sa više čuvara istovremeno, kroz rad u smenama ili dežurstva, patrolni obilazak i stacionarne kontrole ili kombinovanjem napred navedenih metoda, odnosno drugom primenom terenskog rada.

Član 63

U vršenju čuvarske službe, dužnost čuvara je da:

1) prati odnosno nadgleda kretanje i aktivnosti Posetilaca i drugih Korisnika, posebno:

- gradnju, rekonstrukciju i dogradnju objekata, transport građevinskog materijala i druge radove koji se u skladu sa zakonom smatraju izgradnjom objekata;

- korišćenje mineralnih sirovina odnosno kamena, šljunka, peska, drobine, zemlje i treseta;

- korišćenje šuma, odnosno seču, krčenje, kresanje i paljenje drveća, izvlačenje, odlaganje i transport drvnih sortimenata, sakupljanje semena i dr.;

- korišćenje flore i faune, odnosno sakupljanje i branje biljaka, gljiva i životinja i njihovih razvojnih oblika i šumskih plodova i dr.;

- lov, gajenje i korišćenje divljači;
- ribolov;
- upotrebu motornih vozila;
- postavljanje objekata na vodi, montažnih i privremenih objekata;
- ulazak u zone, mesta i objekte u kojima je poseta zabranjena ili ograničena;
- kampovanje i logorovanje;
- loženje vatre na otvorenom i primenu pravila i mera zaštite od požara;
- organizaciju i odvijanje sportskih takmičenja i drugih manifestacija;
- odlaganje otpada;

2) prati stanje biljnih i životinjskih vrsta i drugih vrednosti SRP "Carska bara" i vodi evidenciju o njima;

3) pruža pomoć i saraduje sa lokalnim stanovništvom i drugim nosiocima stvarnih prava na nepokretnostima u cilju zaštite prirode, rešavanju imovinsko-pravnih odnosa i naknadi štete usled uskraćivanja ili ograničavanja prava korišćenja i primene mera zaštite;

4) pruža podatke, pomoć i usluge Posetiocima pri obilasku i razgledanju SRP "Carska bara";

5) prati i pruža druge potrebne usluge organizatorima i učesnicima naučnih i drugih istraživanja i obrazovnih aktivnosti;

6) saraduje sa korisnicima prirodnih resursa i privrednim subjektima, posebno u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede, energetike, rudarstva i turizma;

7) saraduje sa nadležnim inspektorom i obaveštava o stvarima iz njegove nadležnosti;

8) saraduje se organom unutrašnjih poslova i prema ukazanoj potrebi traži njegovu pomoć;

9) sastavlja zapisnik, obaveštava šefa čuvarske službe i rukovodioca odeljenja i obavlja druge ovde nespomenute poslove, u skladu sa zakonom i aktom Upravljača;

10) obaveštava drugi nadležni organ o izvršenju zabranjenih, odnosno protivpravnih radnji, koje su regulisane propisima iz nadležnosti tog organa i o njihovim izvršiocima ukoliko su poznati.

Član 64

Kada čuvar utvrdi ili osnovano pretpostavi da je Posetilac, odnosno, Korisnik zaštićenog područja učinio radnju suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, ovlašćen je da:

- legitimije lice zatečeno u vršenju nedozvoljenih radnji, a lice zatečeno bez ličnih isprava čiji mu identitet nije poznat, privede nadležnom organu unutrašnjih poslova;
- zatraži da mu lice predoči/pokaže saglasnost, dozvolu, odobrenje, prijavu radova, ulaznicu ili drugi dokument kojim dokazuje status Korisnika, odnosno Posetioca, i neko od prava u vezi radova i aktivnosti koje obavlja;
- izvrši pregled svih vrsta vozila i tovara;
- izvrši svaki pregled, osim stanova i drugih prostorija, za čiji je pregled potreban sudski nalog, a posebno pregled:
 - prtljaga i ličnih stvari;
 - ulova i sredstava za lov i ribolov,
 - alata i sredstava za sakupljanje biljaka i životinja;
 - privremeno oduzme predmete i sredstva kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, uključujući delove i primerke živog i neživog sveta, kao i da ove predmete, bez odlaganja, preda Upravljaču zaštićenog područja radi čuvanja;
 - zatraži uspostavljanje prethodnog stanja, odnosno naredi mere za sprečavanje i uklanjanje štetnih posledica, a posebno:
 - privremeno zabrani radove i aktivnosti koje se obavljaju bez propisanih saglasnosti ili odobrenja, kao što su naučna i druga istraživanja, obrazovne i sportske aktivnosti i sl.,
 - zabrani na licu mesta radove i aktivnosti koje se obavljaju protivno odredbama ovog pravilnika i pravilima protivpožarne zaštite,
 - naredi puštanje na slobodu, odnosno vraćanje u prirodu, zdravih i nepovređenih primeraka životinja ukoliko je to za njih bezbedno.

Član 65

Kada utvrdi radnju učinjenu suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, čuvar sastavlja zapisnik.

Sadržaj zapisnika ili opis koji se unosi u zapisnik je saopštavanje onog što je zatečeno, nađeno, utvrđeno ili na drugi način pribavljeno i konstatovano.

U sadržaj se obavezno unose:

- podaci o izvršiocima nedozvoljene radnji, a ako je izvršilac nepoznat to se konstatuje uz osnovanu pretpostavku o mogućem izvršiocu;
- način i vreme izvršenja radnje, sredstva i alati kojima je radnja izvršena;

- podaci o svedocima i drugim raspoloživim dokazima ako postoje;
- nastala šteta, dokumentovana što preciznijim podacima i po mogućstvu fotografijom;
- podaci o privremeno oduzetim predmetima i sredstvima kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmetima koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, uključujući delove i primerke živog i neživog sveta.

Zapisnik je sastavljen u onolikom broju primeraka koliko zahteva konkretna situacija, a ako je kontroli prisutna neka druga zainteresovana strana, jedan primerak zapisnika uručuje se i njoj.

Upravljač će propisati obrazac zapisnika iz ovog člana.

Član 66

O privremeno oduzetim predmetima iz člana 63. čuvar zaštićenog područja izdaje potvrdu sa tačnim podacima o vrsti i količini.

Upravljač obezbeđuje uslove za održavanje i čuvanje privremeno oduzetih predmeta, i preuzima radnje za dalje postupanje za primercima oduzetih i nađenih životinjskih ili biljnih vrsta, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata, uključujući njihovo zbrinjavanje dok se stvar ne reši.

O privremeno oduzetim predmetima Upravljač vodi evidenciju sa podacima o vrsti količini, razlogu privremenog oduzimanja, licu kome su predmeti privremeno oduzeti i čuvaru koji je predmete privremeno oduzeo.

Član 67

Čuvar zaštićenog područja u vršenju službe postupa stručno, autoritativno i odgovorno, u skladu sa ovlašćenjima koja ima, vodeći posebno računa o ugledu Upravljača.

Čuvar zaštićenog područja vodi dnevnik, odnosno evidenciju dnevnih aktivnosti, čiji sadržaj propisuje Upravljač.

Član 68

Čuvar zaštićenog područja polaže stručni ispit u skladu sa programom koji propisuje nadležni ministar.

Upravljač sam organizuje ili na drugi način obezbeđuje obuku, stručno usavršavanje i proveru znanja i veština čuvara.

Član 69

Čuvar zaštićenog područja je opremljen i radnom odećom, sredstvima veze i prevoza, potrebnim aparatima i instrumentima i alatom, u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

Član 70

Na osnovu zapisnika i obaveštenja čuvara zaštićenog područja Upravljača o učinjenoj zabranjenoj odnosno protivpravnoj radnji, Upravljač shodno stečenim okolnostima, vrsti dela i statusu počinioca podnosi odgovarajuću prijavu ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

XII PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA

Član 71

Na području SRP "Carska bara" planiraju se i sprovode mere zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara ("Službeni glasnik RS", br. 111/09, 20/15, 87/18 i 87/18 - dr. zakoni), Zakona o šumama ("Službeni glasnik RS", br. 30/10, 93/12, 89/15, i 95/18 - dr. zakoni) i propisima donetim na osnovu tih zakona, planom upravljanja SRP "Carska bara" i planovima zaštite od požara.

Upravljač donosi plan zaštite od požara za područje SRP "Carska bara" shodno članu 47. Zakona o zaštiti od požara i odredbama Uredbe o razvrstavanju objekata, delatnosti i zemljišta u kategorije ugroženosti od požara ("Službeni glasnik RS", broj 76/10).

JP "Vojvodinašume" u skladu sa Zakonom o šumama donosi planove zaštite šuma od požara za šumsko područje kojima pripada područje SRP "Carska bara".

Planom i programom upravljanja SRP "Carska bara" utvrđuju se prioritetni, odnosno godišnji operativni zadaci protivpožarne zaštite.

Upravljač će na pogodan način objaviti, odnosno javno istaknuti, izvode iz planova zaštite od požara, sa osnovnim pravilima protivpožarne zaštite i postaviti odgovarajuće oznake na terenu.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 72

Nadzor nad primenom ovog pravilnika vrši nadležno Ministarstvo.

Član 73

Upravljač će izvod iz ovog pravilnika, sa osnovnim pravilima unutrašnjeg reda i zabranjenim radnjama/aktivnostima istaknuti na pogodan i vidan način u naseljima, turističkim centrima i lokalitetima, objektima ustanove "Rezervati prirode" Zrenjanin i na drugim mestima brojnijeg okupljanja i češćeg prolaska Posetilaca i Korisnika.

Član 74

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog Ministarstva.